

Radiotelevizija Srbije - Radio Beograd i
Ambasada Sjedinjenih Američkih Država
u Srbiji predstavljaju:

The Metropolitan Opera

DIREKTNI PRENOSI NA
RADIO BEOGRADU 2/3

SEZONA 2013/2014

The Metropolitan Opera

SEZONA 2013/2014 RADIJSKIH PRENOSA IZ METROPOLITENA

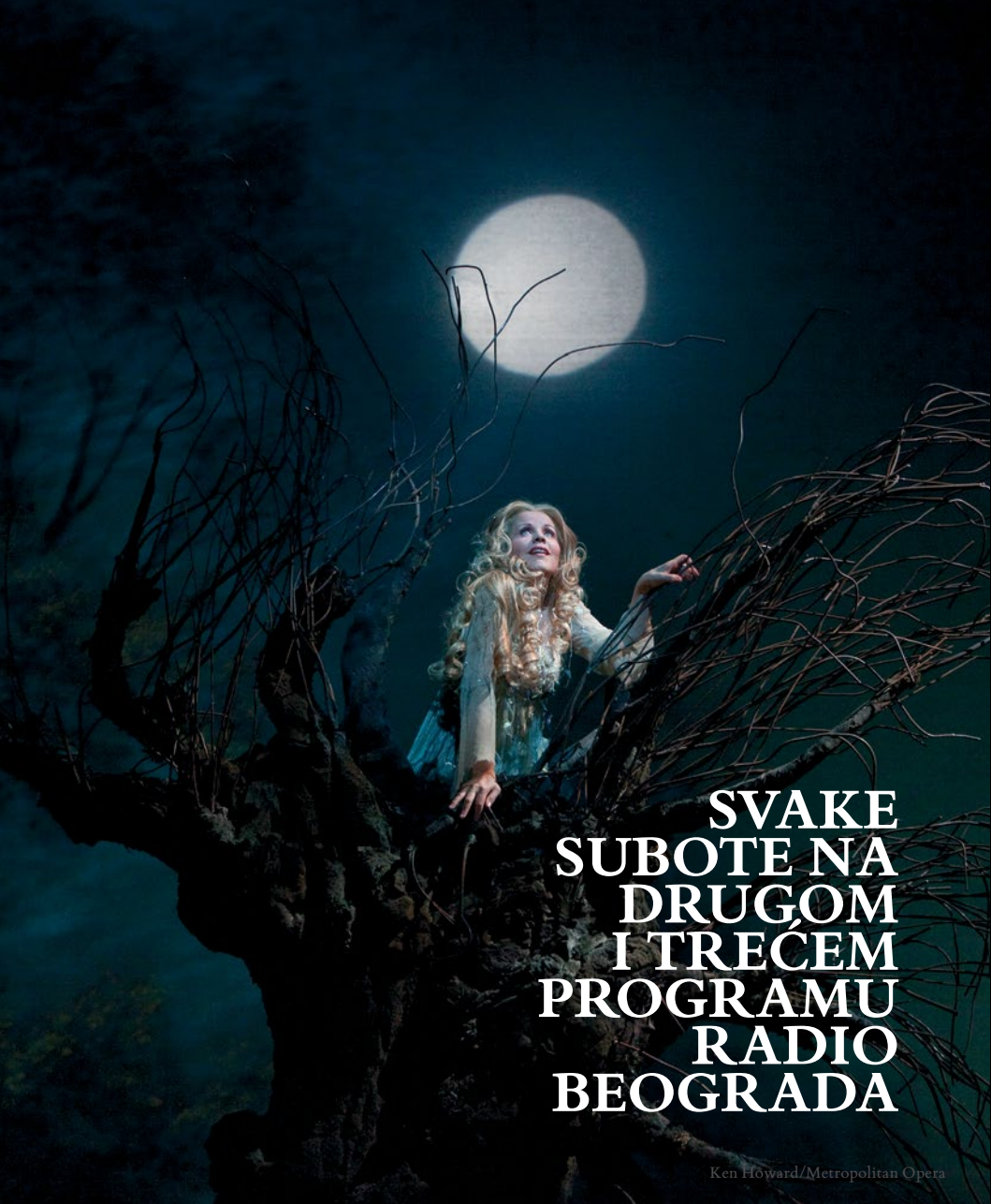
Radio-televizija Srbije Radio Beograd uz podršku
Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Srbiji,
predstavlja:

**Sezonu radijskih prenosa
2013-2014
od 7. decembra do 10. maja**

na zajedničkim talasima
Drugog i Trećeg programa
Radio Beograda

The Metropolitan Opera

SEZONA 2013/2014 RADIJSKIH PRENOSA IZ METROPOLITENA

SVAKE
SUBOTE NA
DRUGOM
I TREĆEM
PROGRAMU
RADIO
BEOGRADA

Ken Howard/Metropolitan Opera

- 07.12. *Rigoletto* (Verdi) **4**
- 14.12. *Falstaf* (Verdi) **6** NOVA POSTAVKA
- 21.12. *San letnje noći* (Britn) **8**
- 28.12. *Toska* (Pučini) **10**
- 04.01. *Čarobna frula* (Mocart) **12**
- 18.01. *Evgenije Onjegin* (Čajkovski) **14** NOVA POSTAVKA
- 25.01. *Ljubavni napitak* (Doniceti) **16**
- 01.02. *Madam Baterflaj* (Pučini) **18**
- 08.02. *Rusalka* (Dvoržak) **20**
- 15.02. *Žena bez senke* (Štraus) **22**
- 22.02. *Kavaljer s ružom* (Štraus) **24**
- 01.03. *Knez Igor* (Borodin) **26** NOVA POSTAVKA
- 08.03. *Začarano ostrvo* **28**
- 15.03. *Verter* (Masne) **30** NOVA POSTAVKA
- 22.03. *Vocek* (Berg) **32**
- 29.03. *Mesečarka* (Belini) **34**
- 05.04. *Boemi* (Pučini) **36**
- 12.04. *Andre Šenije* (Đordano) **38**
- 19.04. *Arabela* (Štraus) **40**
- 26.04. *Tako čine sve* (Mocart) **42**
- 03.05. *Puritanci* (Belini) **44**
- 10.05. *Pepeljuga* (Rosini) **46**

Duzepe Verdi:

Rigoletto

Libreto: Frančesko Marija Pjave
prema komadu *Kralj se zabavlja* Viktora Igoa

Subota,
7. decembar 2013.
18:30

Lica i izvođači:

Rigoletto | Dmitri Hvorostovski, bariton

Đilda | Sonja Jončeva, sopran

Vojvoda od Mantove | Metju Polencani, tenor

Sparafučile | Štefan Kocan, bas

Madalena | Oksana Volkova, kontraalt

Hor i orkestar Metropoliten opere

Dirigent: Pablo Heras-Kazado

Režija: Majkl Mejer

Opera ima

tri čina i dve

pauze

Premijera:

Venecija, La Feniče,

11. mart 1851.

Verdi je sa *Rigoletom* dosegao umetničku zrelost, pokazavši najjače strane svog muzičkog umeća: nezaboravne ansamble, briljantne arije i jedinstveni osećaj za dramsku ekonomičnost, čime efektno suočava publiku sa potresnim zbivanjima u ovoj operi. U središtu radnje su motivi prokletstva i tragičnog roditeljskog odnosa dvorske lude Rigoleta i njegove nevine ćerke Đilde. Opera je na premijeri u Veneciji doživela trijumf. Već narednog dana, na ulicama, ljudi su pevušili melodiju i danas popularne Vojvodine arije *La donna è mobile*, koju je kompozitor, iz straha da ne procuri u javnost, otkrio izvođačima tek koji sat pre premijere. Pored ovog velikog *hita* operске umetnosti, *Rigoletto* obiluje sjajnim stranicama poput kvarteta *Bella figlia dell'amore*, Đildine arije *Caro nome* ili potresne scene *Cortigiani, vil razza dannata*.

Cinični grbavac i dvorska luda Rigoletto, stekao je neprijatelje na raskalašnom dvoru Vojvode od Mantove zahvaljujući svom britkom jeziku. Jedinu radost u njegovom životu pričinjava mu ćerka Đilda koju čuva od kontakta sa iskvarenim spoljnim svetom. Zabavu na dvoru prekida plemić Monterone napadajući Vojvodu jer mu je zaveo ćerku. Rigoletto se podsmeva starcu, koji mu uzvraća kletvom: „Ti, koji se smeješ očevom bolu, proklinjem te“. Rigoletto ne zna da je Đilda, slučajno u crkvi, već upoznala Vojvodu od Mantove, koji joj zakazuje tajni sastanak. Kad joj izjavi ljubav, Đilda je ushićena jer misli da je voli siromašni student, a ne okoreli zavodnik od koga strepi njen otac. Plemići iz Vojvodine svite, saznajući da Rigoletto živi sa nepoznatom ženom, odlučuju da iz osвете otmu neznanku za koju misle da mu je ljubavnica. Oni čak uspevaju da prevare Rigoleta kako bi im se pridružio u kidnapovanju sopstvene ćerke. Kada nesrećni otac shvati da je oteta žena u Vojvodinim odajama njegova Đilda, on pada na kolena i preklinje dvorjane da mu pomognu. No, oni ostaju nemi pred Rigoletovim bolom. Đilda izlazi iz odaja posramljena, ali uprkos svemu, ona Vojvodu još uvek voli. Rigoletto se zaklinje na osvetu, iako ga ćerka moli da od nje odustane...

Đuzepe Verdi:
Falstaf

Libreto: Arigo Boito prema Šekspirovim komadima
Vesele žene Vindzorske i *Henri IV*

Subota,
14. decembar 2013.
19:00

Catherine Ashmore/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Ser Džon Falstaf | Ambrodo Maestri, bariton

Ford | Franko Vasalo, bariton

Alisa Ford | Endžela Mid, sopran

Naneta | Lizet Oropeza, sopran

Meg Pejdz | Dženifer Džonson Kano, mecosopran

Gospođa Kvikli | Stefani Blajt, kontraalt

Fenton | Paolo Fanale, tenor

Hor i orkestar Metropolitene opere

Dirigent: Džejms Livajn

Režija: Robert Karsen

Opera ima tri

čina i jednu

pauzu

Premijera:

Milano, Skala,

9. februar 1893.

"Sve na svetu je šala, jer je čovek rođen kao komedijaš. Njegova vera u srce suzbija razum... Smejte se, jer svako je smrtan. Ali najslađe se smeje onaj ko se poslednji smeje". Ovim rečima iz slavne fuge *Tutto nel mondo è burla* završava se Verdijeva poslednja opera *Falstaf* u koju je osamdesetogodišnji kompozitor utkao svoje višedecenijsko opersko iskustvo, transformišući, pritom, i svoj karakteristični, operski rukopis. Verdi, uz pomoć libretiste Ariga Boita, uspeva da iskaže i svoj komediografski dar suočavajući nas, kako sa lepotama života – uživanju u jelu, piću i ljubavi, tako i sa apsurdnim situacijama izazvanim večnim strahovima od nemaštine, usamljenosti, starosti i smrti.

Ser Džon Falstaf, nekadašnji pratilac engleskog kralja Henrija V, a sada vremešni, bucmasti pijanica i ženskaroš, stiže sa svojim pomoćnicima u Vindzor. On se nada novim ljubavnim avanturama, ali kuje i plan kako da dođe do novca koji mu je potreban. Rešava da napiše dva istovetna ljubavna pisma i da ih pošalje udatim bogatašicama, Alisi Ford i Meg Pejdz, kako bi ih zavadio i na taj način im iznudio novac. Ali one, budući prijateljice, odmah prozru Falstafovu drsku spletku. Odlučuju da se našale sa njim tako što će ga namamiti u zamku i dovesti u neprijatnu situaciju. Alisa i Meg mu zakazuju lažni ljubavni sastanak, koji se dodatno zakomplikuje nepredviđenom ljubomorom Alisinog supruga Forda. Istovremeno ćerka Fordovih, Naneta, pokušava da se oslobodi neželjenog braka sa starim doktorom Kajusom, jer je zaljubljena u mladog Fentona. U poslednjem delu opere, Alisa poziva Falstafa na sastanak u šumoviti Vindzorski park. Svi se maskiraju u vilenjake ne bi li isprepadali Falstafa. U opštem metežu, Naneta i Fenton se venčavaju.

Bendžamin Britn:

San letnje noći

Libreto: Bendžamin Britn i Piter Pirs prema istoimenom
Šekspirovom komadu

Subota,
21. decembar 2013.
19:00

Lica i izvođači:

Oberon | Jestin Dejvis, kontratenor
Titanija | Ketlin Kim, sopran
Puk | Rajli Kostelo, govorna uloga
Helena | Erin Vol, sopran
Hermija | Elizabet De Šong, mecosopran
Lisander | Džozef Kajzer, tenor
Demetar | Majkl Tod Simpson, bariton
Botom | Metju Rouz, bas

Hor i orkestar Metropolitene opere
Dirigent: Džejms Konlon
Režija: Tim Olberi

Opera ima
tri čina i dve
pauze

Premijera:
Oldbro, Džubili hol,
11. jun 1960.

Povodom stogodišnjice rođenja Bendžamina Britna, Metropolitan opera posle desetogodišnje pauze na scenu vraća njegovu opersku adaptaciju *Sna letnje noći*. Poseban izazov za kompozitora je predstavljalo prilagođavanje originalnog rukopisa operskim dimenzijama, što ga je navelo da Šekspirov komad skрати, izostavljenjem celokupnog prvog čina originala. Britn majstorski koristi instrumentaciju kako bi prikazao tri odvojene sfere u kojima se odvija radnja: svetli zvuk harfi, klavijatura i udaraljki dočarava vilinsko šumsko kraljevstvo, toplim zvukom gudači i duvači prikazuju romantične zgode ljubavnih parova, dok duboki zvuci drvenih limenih duvača izvode jednostavne, folkorne melodije koje su vezane za zanatlije i njihovu glumačku trupu.

Radnja se odvija u drevnoj Atini, u gradu i u obližnjoj šumi, carstvu vila i vilenjaka. Oni su uznemireni jer je njihov kralj Oberon, u svađi sa suprugom Titanijom. Oberon, želeći da joj se osveti, naređuje veselom šumskom duhu Puku da pronađe čarobni cvet čiji sok može da učini da se neko zaljubi u prvu osobu koju sretne. Puk daje napitak pogrešnim osobama, što dovodi do niza nesporazuma. Istovremeno, šestorica zanatlija, glumaca-amatera, pod vođstvom tkača Botoma izvodi probu za komad *Piram i Tizba*, povodom venčanja atinskog vojvode Tezeja. Kako bi se našalio, Puk preobražava Botomovu glavu u glavu magarca. Za to vreme Titanija spava u obližnjoj šumi, a kada se probudi, zaljubljuje se, pod dejstvom čarobnog soka, u preobraženog Botoma. Puk dalje komplikuje stvari, stvarajući sa svojim čarobnim napitkom nesporazume među ljubavnim parovima, Hermijom i Lisandrom, kao i Demetrom i Helenom. Oberon se sažaljeva nad svim začaranim ljubavnicima i razbija čini. U ponoć, Titanija i Oberon se pojavljuju sa vilinskom svitom i blagosiljaju mladence.

Đakomo Pučini:
Toska

Libreto: Luidi Illica i Đuzepe Đakoza prema istoimenom komadu Viktorijena Sardua

**Subota,
28. decembar 2013.
18:30**

Lica i izvođači:

Florija Toska | Sondra Radvanovski, sopran
Mario Kavaradosi | Marčelo Đordani, tenor
Baron Skarpija | Georg Gagnidze, bariton
Crkvenjak | Džon Del Karlo, bariton

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Marko Armilijato
Režija: Lik Bondi

Opera ima
tri čina i dve
pauze

Premijera:
Rim, Teatro Kostanci,
14. januara 1900.

Za nastanak ovog dela vezana je anegdota po kojoj je Pučini gledao Saru Bernar u istoimenom komadu, te je uprkos nepoznavanju francuskog jezika, bio toliko impresioniran njenom glumom da je rešio da komponuje operu zasnovanu na toj drami. *Toska* je poznata po dve izuzetne arije – sopranskoj *Vissi d'arte* i tenorskoj *E lucevan le stelle*, koje i danas spadaju među najpoznatije melodije ovog autora.

Ova melodrama sa snažnom političkom potkom, odvija se u doba Napoleonovih ratova koji su doneli promenu režima na Apeninskom poluostrvu. Radnja započinje dolaskom revolucionara Anđelotija u crkvu, u kojoj slikar Mario Kavaradosi izrađuje fresku Marije Magdalene inspirisanu likom markize Atavanti. Kao pristalica republikanaca, Kavaradosi obećava Anđelotiju da će mu pomoći da se sakrije od uhoda surovog šefa policije, barona Skarpije. Tajni slikarevi dogovori, kao i markizin lik koji vidi na slici bude ljubomoru kod Kavaradosijeve ljubavnice, slavne pevačice Florije Toske. Za Toskom žudi i Skarpija, koji ne preza ni od čega kako bi je imao za sebe. On hapsi Kavaradosija pod optužbom da sarađuje sa pobunjenicima i preti Toski da će ga ubiti ukoliko ne pristane da bude njegova. U želji da nadmudri Skarpiju, Toska naizgled prihvata njegovu ucenu, tražeći zauzvrat pomilovanje za Kavaradosija, a potom ga ubija. No, surovi baron nikada nije nameravao da poštedi svog suparnika, te streljački vod pred Toskinim očima ubija njenog dragog. Kada užasnuta Toska shvati obmanu, odlučuje da se u smrti pridruži voljenom Mariju i baca se sa zidina rimske tvrđave San Anđelo.

Volfgang Amadeus Mozart:

Čarobna frula

Libreto: Emanuel Šikaneder

Subota,
4. januar 2014.
19:00

Lica i izvođači:

Pamina | Hajdi Štober, sopran

Kraljica noći | Ketrin Levek, sopran

Tamino | Alek Šrejder, tenor

Papageno | Nejtan Gan, bariton

Sarastro | Erik Ovens, bas

Narator | Šenjang, bas

Hor i orkestar Metropolitene opere

Dirigent: Džejn Glover

Režija: Džuli Tejmor

Opera ima dva

čina i izvodi se

bez pauze

Premijera:

Beč, Teatar u Videnu,

30. septembar 1791.

Zingšpil *Čarobna frula*, odnosno operu sa govornim odlomcima na nemačkom jeziku, Mozart je komponovao na libreto Emanuela Šikanedera, impresarija operske trupe Pozorišta u tadašnjem bečkom predgrađu Videnu. Mozart je dirigovao premijerom opere, improvizovao na glokenšpilu, dok je ulogu Papagena pevao sam Šikaneder. Delo je postiglo veliki uspeh i do kraja novembra 1792. igrana je stotinu puta, ostavši do danas nezaobilazni komad na repertoarima svih operskih kuća u svetu.

U šumi, princa Tamina od nemani spasavaju tri dame, izaslanice Kraljice noći. Kada se princ povraća od šoka, uz njega je i simpatični, ali i lažima sklon lovac na ptice Papageno, koji postaje Taminov pratilac. Oni kreću da izbave Paminu, ćerku Kraljice noći koju, po rečima njene majke, u zatočeništvu drži zli sveštenik Sarastro. Kraljica princu obećava Pamininu ruku ukoliko je spasi i daje mu čarobnu frulu koja otkravljuje hladna srca. Međutim, kada stignu u Sarastrovo carstvo, sveštenici uveravaju Tamina da je njihov vladar plemenit i dobar. Pamina i Tamino se zaljubljuju pri prvom susretu, ali da bi im Sarastro dao blagoslov, princ mora da dokaže svoju zrelost, mudrost i požrtvovanje. U Sarastrovo carstvo dolazi Kraljica noći koja otkriva svoje pravo lice kada pokuša da nagovori ćerku da ubije vrhovnog sveštenika. Taminova i Papagenova iskušenja započinju zavetom ćutanja, zbog kojeg Pamina misli da je princ više ne voli. Za to vreme Papageno susreće staricu koja mu se udvara. Posle puno peripetija, Tamino i Pamina uz pomoć čarobne frule uspevaju zajedno da prebrode i poslednje iskušenje, čime dokazuju da su zaslužili Sarastrov blagoslov. Papagenov očaj što i on ne može da nađe ženu ubrzo zamenjuje sreća kada se starica pretvori u lepu Papagenu. Sarastro uspeva da odoli poslednjem napadu Kraljice noći i njenih saveznika, te se opera završava himnom hrabrosti, vrlini i mudrosti.

Petar Čajkovski:

Evgenije Onjegin

Libreto: Petar Čajkovski i Konstantin Šilovski prema istoimenoj poemi Aleksandra Puškina

Subota,
18. januar 2014.
19:00

Lica i izvođači:

Tatjana | Ana Netrebko, sopran**Olga** | Oksana Volkova, kontraalt**Lenski** | Pjotr Bečala, tenor**Evgenije Onjegin** | Marijuš Kviječen, bariton**Knez Gremin** | Aleksej Tanovicki, bas

Hor i orkestar Metropoliten opere

Dirigent: Valerij Gergijev

Režija: Debora Vorner

Opera ima

tri čina i dve

pauze

Premijera:

Moskva, Mali teatar,

29. mart 1879.

Uprkos tome što je *Evgenije Onjegin* najpopularnija opera ruskog repertoara, nisu je zaobišli negativni kritički osvrti. Pisci su, još od vremena Tolstoja, smatrali da Puškinovom tekstu, zbog njegove visoke vrednosti, ne treba pridodavati muziku, koja može jedino da banalizuje književno delo. Među njima je prednjačio Vladimir Nabokov, ohrabrivši čitave generacije kritičara da se prema ovoj operi odnose sa prezirom. Danas je pobedila spoznaja da je Petar Čajkovski u *Evgeniju Onjeginu* napisao svoje najbolje i najnadahnutije operske stranice. Kompozitor poštuje Puškinov tekst i emotivno ga oplemenjuje izuzetnim lirizmom, koji je mogao da stvori samo jedan od najtalentovanijih melodičara u istoriji muzike.

U središtu priče o plemenitosti, časti, ljubavi i ponosu je mlada Tatjana, romantična devojka koja vreme provodi čitajući romane i maštajući o svom životu kroz sudbine junakinja iz literature. Njenoj sestri Olgi udvara se pesnik Lenski, koji jednom prilikom dovodi sa sobom svog prijatelja, Evgenija Onjegina. Tatjana se zaljubljuje u nadmenog plemića i piše mu ljubavno pismo. Onjegin, premda priznaje da je dirnut njenom izjavom ljubavi, objašnjava da joj ne može pružiti ništa više od poštovanja i prijateljstva. Posle nekoliko meseci, na proslavi Tatjaninog imendana, Onjegin svojim bahatim ponašanjem uspeva da isprovocira Lenskog da ga izazove na dvoboj. Iako u dvoboj stupaju nerado, shvatajući njegovu ishitrenost, oni ipak ne odustaju i sledi tragedija: Onjegin, kao bolji strelac, ubija Lenskog. Nekoliko godina kasnije, nakon samonametnutog izgnanstva, Onjegin se vraća u prestonicu i na balu kneza Gremina ugleda njegovu mladu ženu. To je Tatjana, koja je u međuvremenu stasala u biser visokog društva. Onjegin shvata da je zaljubljen u nju i izjavljuje joj svoja strasna osećanja. Međutim, moralna i emotivno sazrela Tatjana priznaje da, iako je i dalje zaljubljenja u njega, ne može da ostavi svog muža.

Gaetano Doniceti:

Ljubavni napitak

Libreto: Feliče Romani prema libretu Ežena Skriba
za operu *Ljubavni napitak* Danijela Olera

**Subota,
25. januar 2014.
19:00**

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Nemorino | Ramon Vargas, tenor

Adina | Ana Netrebko, sopran

Belkore | Nikola Alaimo, bariton

Doktor Dulkamara | Ervin Šrot, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Mauricio Benini

Reditelj: Bartlet Šer

Opera ima dva

čina i jednu

pauzu

Premijera: Milano,

Teatro dela Kanobijana,

12. maj 1832.

Ova popularna komična opera bila je jedno od najzastupljenijih dela na repertoaru evropskih operskih kuća od 1838. do 1848. godine. Doniceti je uneo bitne izmene u originalan Skribov libretto. Jedna od najznačajnijih izmena je i čuvena tenorska arija *Una furtiva lagrima*, te duet Adine i Nemorina iz prvog čina.

Seoski momak Nemorino zaljubljen je u bogatu, pametnu i načitanu Adinu, ali ona ne mari za njega. Nemorina muči i to što je u njihovo mesto došao zgodni poručnik Belkore koji se udvara Adini, pa joj čak nudi i da se uda za njega. Spas mu dolazi od nadrilekara, doktora Dulkamare, koji mu prodaje ljubavni napitak. To je ništa drugo do flaša Bordo, za koju Dulkamara garantuje da će svojim "čarobnim svojstvima" omogućiti da Nemorino osvoji srce svoje izabranice. Nemorino ispija svoj "napitak" i misleći da je sad neodoljiv, ponaša se nezainteresovano prema Adini. Iznenađena i pogođena ovakvim ponašanjem, kapriciozna devojka istog časa prihvata da se uda za poručnika Belkorea, kako bi kaznila Nemorina. Mladić je moli da, ipak, sačeka jedan dan jer, prema rečima Dulkamare, toliko vremena je potrebno da bi ljubavni napitak počeo da deluje. Nemorino potom odlučuje da ubrza efekte napitka, tako što će kupiti još jednu bocu. Pošto nema dovoljno para, prijavljuje se kao dobrovoljac u Belkoreovu četu gde mu je zagarantovana plata. U međuvremenu, seoske devojke su čule da je Nemorinov bogati ujak umro i ostavio mu nasledstvo. Iznenađeno interesovanje devojaka mladić tumači kao posledicu delovanja ljubavnog napitka. Adina, shvativši svoja prava osećanja prema Nemorinu, otkupljuje njegov regrutski ugovor i izjavljuje mu ljubav.

Đakomo Pučini:

Madam Baterflaj

Libreto: Đuzepe Đakoza i Luidi Ilika prema istoimenoj jednočinki Dejvida Belaskoa

**Subota,
1. februar 2014.
19:00**

Lica i izvođači:

Ćo-Ćo-San/Madam Baterflaj | Amanda Ećalaz, sopran
Suzuki | Elizabet De Šong, mecosopran
Pinkerton | Brajan Himel, tenor
Šarples | Skot Hendriks, bariton

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Filip Ogen
Režija: Entoni Mingela

Opera ima
tri ćina i dve
pauze

Premijera:
Milano, Skala,
17. februar 1904.

Ideju za operu o japanskoj gejši Pućini je dobio u Londonu, gledajući Belaskov pozorišni komad. Libreto su napisali njegovi izvanredni saradnici, Đakoza i Ilika i upravo su opere na njihove tekstove danas najpopularnija Pućinijeva dela. O vrednosti libreta govori i ćinjenica da je, u odnosu na Belaskovu heroinu, Pućinijeva Ćo-Ćo-San stvarnija, ćivotnija i tragićnija junakinja. Najsnaćnije stranice partiture vezane su za muziķku karakterizaciju glavne protagonistkinje, koja kao stoćer drame u sebi nosi dihotomiju istoka i zapada.

Porućnik ameriķke mornarice Pinkerton odlućuje da se oćeni petnaestogodišnjom gejšom Ćo-Ćo-San, koju prijatelji zovu Baterflaj. Pinkertonova odluka je nepromišljena, te ga njegov prijatelj, ameriķki konzul Šarples upozorava da takav potez moće loše da se završi. Ćo-Ćo-San je iskreno zaljubljena i ćak je, tajno, prešla u hrišćanstvo. To otkriva njen ujak, sveštenik Bonza, koji je proklinje i naglo prekida venćanje. Pinkerton se na to razbesni i sve izbacuje iz kuće. Uplakana Ćo-Ćo-San nalazi utehu u njegovom zagrljaju. Pinkerton je otputovao odmah posle svadbe. Ćo-Ćo-San ga ćeka tri godine, napušćena od svih, sa njihovim malim sinom i slućavkom Suzuki. Šarples pokućava da joj proćita Pinkertonovo pismo u kojem ga obaveštava da se u domovini venćao s jednom Amerikankom koju će dovesti u Japan, ali ga Ćo-Ćo-San stalno prekida. Šarples odustaje, a ona se raduje jer misli da se Pinkerton vraća. Baterflaj sa sinom cele noći ćeka da se porućnik pojavi, ali umesto njega dolazi njegova supruga Kejt koja joj saopćtava da su stigli u Japan kako bi uzeli dete. Ćo-Ćo-San pristaje da preda sina, pod uslovom da Pinkerton sam doće po njega. Ostavić sama priprema se za samoubistvo, dirljivo se oprašta od svog deteta, a potom okonćava svoj ćivot ne ćuvši Pinkertona koji je doziva iz daljine.

Antonjin Dvoržak:

Rusalka

Libreto: Jaroslav Kvapil prema bajkama Karela Jaromira Erbena i Božene Nemcove

**Subota,
8. februar 2014.
19:00**

Lica i izvođači:

Rusalka | Rene Fleming, sopran

Vodenjak | Džon Relija, bas

Strana princeza | Emili Megi, sopran

Ježibaba | Dolora Zadžik, mecosopran

Princ | Pjotr Bečala, tenor

Hor i orkestar Metropolitene opere

Dirigent: Janik Neze-Segen

Režija: Oto Šenk

Opera ima

tri čina i dve

pauze

Premijera: Prag,

Narodno pozorište,

31. mart 1901.

Dvoržak je bio uspešan kompozitor simfonijske muzike, a od njegovih osam opera jedino je *Rusalka* stekla svetsku slavu i zadržala se na repertoaru. Ova opera, zasnovana na motivima iz slovenske mitologije, kao i na elementima iz bajki *Mala sirena* Hansa Kristijana Andersena i *Undina* Fridriha de la Mot Fukea, govori o neodoljivoj želji vile Rusalka da iskusi ljubav. Delo je nastalo posle četiri simfonijske poeme inspirisane bajkama Karela Erbena, čije delo je poslužilo i kao predložak za libreto Jaroslava Kvapila. *Rusalka* predstavlja vrhunac kompozitorovog istraživanja dramskog potencijala muzike, ali i dubokog lirizma slovenske fantastike.

Rusalka, najmlađa ćerka Vodenjaka, vladara podvodnog sveta, priznaje ocu da je zaljubljena u princa koji često dolazi da se kupuje u njihovom jezeru. No, ona je za njega nevidljiva i zato želi da uzme ljudski oblik, kako bi mogla da spozna ljubav. Veštica Ježibaba joj pomaže da postane devojka, ali joj oduzima moć govora i upozorava je da će, ako je njen voljeni izda, to značiti večnu propast za oboje. Princ pronalazi prelepu nemu devojku pokraj jezera i vodi je sa sobom, ali ubrzo počinje da gubi interesovanje. On je odbacuje, zaveden čarima Strane princeze. Vodenjak odvodi svoju ćerku nazad u jezero. Veštica joj nudi priliku da se izbavi: ako ubije onog ko ju je izdao biće spasena, ali Rusalka to odbija i postaje *bludička*, duh smrti. Princ ponovo dolazi do jezera i pokajnički moli Rusalku za oprostaj. On zna da će mu Rusalkin poljubac doneti smrt, ali pristaje na to. Rusalka mu se zahvaljuje što joj je pomogao da iskusi ljubav smrtnika i nestaje u dubinama, moleći se za njegovu dušu.

Rihard Štraus:

Žena bez senke

Libreto: Hugo fon Hofmanstal

Subota,
15. februar 2014.
19:00

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Carica | Ana Švanevilms, sopran

Farbareva žena | Kristina Gerke, sopran

Dadilja | Ildiko Komloši, mecosopran

Car | Torsten Kerl, tenor

Barak | Johan Rojter, bariton

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Vladimir Jurovski

Režija: Herbert Vernike

Opera ima

tri čina i dve

pauze

Premijera:

Beč, Državna opera,

10. oktobar 1919.

Rihard Štraus je ovo delo počeo da komponuje 1911. na osnovu Hofmanstalovih skica koje se oslanjaju na sadržaj Geteovih *Razgovora o nemačkim emigrantima* iz 1795. godine. Hofmanstal je koristio neke motive iz arapskih i Grimovih bajki, ali je citirao i Geteovog *Fausta*. Sama opera je tehnički veoma zahtevna za petoro vodećih solista, a bogat i razvijen orkestarski zvuk, kao i izuzetno složeni scenski efekti uslovi su da se ovo delo relativno retko postavlja. U taj poduvat upuštaju se, pre svega, vodeće svetske operne kuće, koje imaju uslove za vrhunske produkcije. Legendarna Metova postavka Herberta Vernikea, ponovo je na repertoaru posle deset godina.

Prošlo je godinu dana od kako se Car oženio ćerkom duha Kejkobada. Ali Carica zbog svog porekla ne može da rađa, niti ima senku. Kajkobadov glasnik objavljuje da će Carica, ukoliko za tri dana ne nabavi vlastitu senku, morati da se vrati ocu, a njen suprug biće pretvoren u kamen. Dadilja ubeđuje Caricu da ukrade senku smrtno žene. Njih dve prerusene odlaze u kuću Baraka farbara i pretvarajući se da su utvare plaše njegovu ženu tražeći od nje da se odrekne svoje senke i potomstva u zamenu za bogatstvo i večnu mladost. Iako je Dadilja uporna, Carica počinje da preispituje svoju nameru misleći na zlo koje bi učinila dobrodušnom Baraku. Zbog toga, kada joj se ukaže prilika da oduzme senku farbarevoj ženi, ona odbija da izvrši krađu. U poslednjem činu, Carica se susreće sa skoro potpuno skamenjenim Carom i premda je preplašena onim što je čeka, i dalje odbija da zarad sopstvene sreće uništi snove i ljubav drugog bračnog para. Na taj način, Carica razbija čini. Ona biva oslobođena prokletstva i svi ljubavnici se ujedinjuju slaveći svoju bračnu sreću.

Rihard Štraus:

Kavaljer s ružom

Libreto: Hugo fon Hofmanstal

Subota,
22. februar 2014.
19:00

Lica i izvođači:

Maršalica | Martina Serafin, sopran

Oktavijan | Elina Garanča, mecosopran

Baron Oks | Piter Rouz, bas

Sofi | Mojca Erdman, sopran

Faninal | Hans-Joakim Ketelsen, bariton

Italijanski pevač | Erik Katler, tenor

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Edvard Gardner

Režija: Natanijel Meril

Opera ima

tri čina i dve

pauze

Premijera:

Drezden, Kraljevska

opera, 26. januar 1911.

Delo koje je sam autor nazvao "muzičkom komedijom" predstavlja prvi vrhunac Štrausovog operskog stvaralaštva. Omiljeno među ljubiteljima opere, *Kavaljer s ružom* prikazuje bečko društvo u doba Marije Terezije sa svim intrigama i zakulisnim radnjama. Štraus i Hofmanstal su rekreirali prošlo vreme koristeći stilizaciju muzičkih žanrova od valcera do italijanske bufo opere. Istovremeno, oni su stvorili nepogrešivo moderan operski muzički jezik, koji je osvojio publiku na premijeri u Drezdenu 1911. godine. O eksploziji popularnosti *Kavaljera s ružom* svedoče operske postavke koje su iste godine realizovane u Milanu, Beču, Rimu i Berlinu.

Aristokratkinja Maršalica je u ljubavnoj vezi sa mladim grofom Oktavijanom. Njen rođak i zavodnik, baron Oks priprema veridbu sa Sofi, ćerkom bogatog trgovca. Ali, kada u Maršalicinim odajama sretne Oktavijana, prerušenog u sobaricu, počinje i „nju“ da zavodi. Istovremeno Oktavijan u baronovo ime donosi Sofi uobičajeni verenički poklon - srebrnu ružu. Dvoje mladih se pri ovom susretu zaljubljuje, a dolazak neotesanog Oksa i njegovi loši maniri uskoro dovode do opšteg meteža koji se završava sukobom Oktavijana i barona. Rešen da se osveti svom suparniku Oktavijan mu priprema zamku i predstavljajući se kao Maršalicina sobarica zakazuje mu sastanak. Pri tome angažuje pomagače koji će prekinuti njihov randevu i izvrnuti barona ruglu. Pojavljuje se navodna Oksova žena sa decom, očajna što je muž vara, te zbog tog skandala ubrzo u krčmu dolazi policija, a potom i sama Maršalica. Otkriva se da je sve bila nameštaljka, a baron shvata da je nadmudren i povlači se. Maršalica prepoznaje iskrenost osećanja Sofi i Oktavijana i prihvata ono što je oduvek znala - da će doći dan kada će njen ljubavnik naći mlađu ženu.

Aleksandar Borodin:

Knez Igor

Libreto: Aleksandar Borodin prema scenariju Vladimira Stasova

Subota,
1. mart 2014.
18:00

Lica i izvođači:

Knez Igor | Ildar Abdrazakov, bariton
Jaroslavna | Oksana Dika, sopran
Knežević Vladimir | Sergej Semiškur, tenor
Knez Galicki | Mihail Petrenko, bas-bariton
Kan Končak | Štefan Kocan, bas
Končakovna | Anita Rahvelišvili, kontraalt

Hor i orkestar Metropolitene opere
 Dirigent: Danandrea Nozeda
 Režija: Dmitri Černjakov

Opera ima prolog
 i četiri čina i dve
 pauze

Premijera: Sankt Petersburg,
 Teatar Marinski,
 4. novembar 1890.

Borodinova najpoznatija opera *Knez Igor* nastajala je u dugom vremenskom periodu, između 1869. i 1887. godine, a konačnu verziju su posle kompozitorove smrti dovršili Nikolaj Rimski-Korsakov i Aleksandar Glazunov. Iz tog razloga, kao i zbog istorijske tematike i nekonzistentnog libreta, koji je na osnovu scenarija Vladimira Stasova napisao sam kompozitor, ovo delo se često poredi sa *Hovanščinom* Modesta Musorgskog. Slike opere zasnovane su na priči o neuspešnom vojnom pohodu koji je u XII veku preduzeo Knez Igor Svjatoslavič protiv nomadskog plemena Poloveca, čiji su napadi remetili dobro utabane trgovačke puteve. Ova epska tema, njen nacionalni karakter, raznovrsni dramski likovi i zavodljivi prizvuk Orijenta, savršeno su korespondirali sa Borodinovim najboljim poetskim i muzičkim adutima. Tako je nastalo ostvarenje koje je postalo jedno od najomiljenijih i najpoznatijih dela ruskog opernog repertoara.

Knez Igor se sprema za ratni pohod protiv nomadskih Poloveca i njihovog kana Končaka, ali loša predskazanja ukazuju da će ishod biti nepovoljan. Svoju ženu, Jaroslavnu, ostavlja na dvoru pod zaštitom njenog brata kneza Galickog, koji ubrzo po Igorovom odlasku preuzima vlast. U poloveckom logoru grupa devojaka pokušava da plesom i pesmom oraspoloži lepu Končakovnu, ćerku kana Končaka, čije su misli usmerene prema zatočenom mladiću, kneževiću Vladimiru, koji je zarobljen zajedno s knezom Igorom. Polovecki kan se sa najvećim uvažavanjem odnosi prema zarobljenicima, nudeći Igoru gostoprimstvo i savez kako bi zajedno pokorili čitavu Rusiju. Igor to odbija, a pošto Polovci u uspešnom napadu osvoje grad Putivlj, knez odlučuje da pobjegne iz zarobljeništva kako bi ponovo okupio vojsku i povratio svoju prestonicu...

Pastiš

Začarano ostrvo

Muzika: Georg Fridrih Hendl, Žan-Filip Ramo, Antonio Vivaldi, Andre Kampfra i Žan-Mari Lekler

Libreto i scenario: Džeremi Sams na osnovu Šekspirovih komada *Bura* i *San letnje noći*

**Subota,
8. mart 2014.
18:00**

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Prospero | Dejvid Denijels, kontratenor
Sikoraks | Sjuzan Grejem, mecosopran
Ariel | Daniel de Niz, koloraturni sopran
Kaliban | Luka Pizaroni, bas-bariton
Miranda | Andriana Čučman, sopran
Neptun | Plasido Domingo, tenor
Ferdinand | Entoni Rot Konstanco, kontratenor

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Patrik Samers
Režija: Fejlim MekDermot

Opera ima dva
čina i jednu
pauzu

Premijera: Njujork,
Metropolitan opera,
31. decembar 2011.

Začarano ostrvo jedan je od prvih savremenih pokušaja obnove pastiš-opere, koja je svoju najveću popularnost uživala u XVIII veku. Ovakvo delo se zasnivalo na korišćenju numera iz postojećih opera i oratorijuma jednog ili više kompozitora, a prema samosvojnom, novoosmišljenom libretu. *Začarano ostrvo* ima dva čina i sastavljeno je od arija iz opera Georga Fridriha Hendla, Žan-Filipa Ramoa, Antonija Vivaldija, Andree Kampre i Žan-Marije Leklera. Izabrane numere uklopljene su u lepršavu celinu utemeljenu na libretu britanskog reditelja Džeremija Samsa, koji spaja događaje i likove iz dva Šekspirova komada: *Bure* i *Sna letnje noći*. U skladu sa operskom praksom XVIII veka, drugom činu je pridodat baletski divertisman, a ekstravagantni svet barokne opere upotpunjen je raskošnim kostimima i maštovitom scenografijom.

Glavni junak *Bure*, nekadašnji milanski vojvoda, Prospero već šesnaest godina živi u izgnanstvu na udaljenom ostrvu, zajedno sa svojom ćerkom Mirandom, okružen knjigama i magičnim napravama. Svog slugu, duha Arijela, preoteo je od veštice Sikoraks koja je nekada vladala ostrvom. Osećajući da stari, Prospero želi da osigura Mirandinu budućnost. Naređuje Arijelu da izazove brodolom, ne bi li na ostrvo stigao napuljski princ Ferdinand, koga je namenio za muža svojoj ćerki. Međutim, Arijelova oluja pogađa pogrešan brod. Tako među likove iz *Bure* stižu Helena i Demetar, kao i Hermija i Lisander, ljubavnici iz *Sna letnje noći*. More ih izbaci na obalu svakog za sebe i tako započinju nevolje. Pošto Arijel ne zna ko je princ Ferdinand, on ljubavni napitak daje svakom brodolomniku koga sretne, te se Demetar i Lisander zaljubljuju u Mirandu. U međuvremenu, veštica Sikoraks baca čini na Helenu, kako bi zavolela njenog sina Kalibana. Arijel, shvativši svoju grešku, uz pomoć boga Neptuna, usmerava Ferdinandov brod prema ostrvu, a potom raščisti zbrku koju je uneo među ljubavnike. Između napuljskog princa i Mirande rađa se ljubav na prvi pogled. Prospero, na kraju, traži oprostaj od Sikoraks i vraća joj njeno ostrvo.

Žil Masne:

Verter

Libreto: Eduar Blo, Pol Mije i Žorž Artman
prema romanu *Patnje mladog Vertera*
Johana Volfganga Getea

Subota,
15. mart 2014.
18:00

Lica i izvođači:

Šarlota | Elina Garanča, mecosopran

Sofi | Lizet Oropeza, sopran

Verter | Jonas Kaufman, tenor

Albert | David Bižić, bariton

Baji | Džonatan Samers, bas

Hor i orkestar Metropolitene opere

Dirigent: Alen Altinoglu

Režija: Ričard Ejr

Opera ima

četiri čina i

jednu pauzu

Premijera:

Beč, Dvorska opera,

16. februar 1892.

Ovu lirsku dramu odlikuje izuzetan balans između svežine inspiracije i zrelog vladanja kompozicionom tehnikom. Libreto je verovatno najbolji u Masneovom opusu, a njegova relativno svedena retorika ostavlja prostor muzici da iskaže fina psihološka senčenja, odnosno da emotivno pojača tekstualni sadržaj. Dramaturški luk je elegantno zaokružen jer se radnja dešava od leta do zime, od svetlosti do mraka, od sunca, koje Verter priziva u svom prvom predstavljanju, do meseca, koji obasjava njegovu smrt.

Šarlota je verena za Alberta, koji je već šest meseci na putu. Zbog toga na lokalnu zabavu odlazi u pratnji mladog, melanholičnog, pesnika Vertera. Albert se iznenada vraća i u kući ne zatiče svoju verenicu. Na povratku sa zabave, pod svetlošću mesečine, između Šarlote i Vertera se rađaju ljubavna osećanja. Verter joj strasno izjavljuje ljubav, ali ih prekida devojčin otac, objavljujući da se Albert vratio. Šarlota objašnjava Verteru da ju je majka na samrti zaklela da se uda za Alberta. Tri meseca kasnije, Verter se susreće sa Albertom i njegovom suprugom Šarlotom. U njenom prisustvu Verter ne može da suzbije svoja osećanja, a Šarlota ga upozorava da je ona sada udata žena. U očajanju Verter pomišlja da sebi oduzme život. Kada pesnik grubo odbije Šarlotin ljubazni poziv da odu zajedno na ples Albertu postaje jasno da je Verter još uvek zaljubljen u njegovu ženu. Na Badnje večer, Šarlota iznova čita Verterova pisma, priznajući sebi da ga voli koliko i on nju. Verter se pojavljuje i oni evociraju uspomene. Šarlota se na trenutak predaje osećanjima i pada Verteru u zagrljaj. Ipak, uspeva da se odupre snažnim emocijama i bežeći iz sobe, govori mu da se nikada više ne mogu sresti. Verter shvata da nema nade. On ostavlja poruku da odlazi na put i moli Alberta da mu pozajmi pištolje. Šarlota shvata pravo značenje ovih reči, ali kada odjuri da spase pesnika već je kasno.

Alban Berg: Vocek

Libreto: Alban Berg prema istoimenom komadu
Georga Bihnera

**Subota,
22. mart 2014.
18:00**

Lica i izvođači:

Marija | Debora Vojt, sopran
Tambur-major | Sajmon O'Nil, tenor
Kapetan | Piter Hor, tenor
Vocek | Tomas Hempson, bariton
Doktor | Klajv Bejli, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Džejs Livajn
Režija: Mark Lejmos

Opera ima tri
čina i izvodi se
bez pauze

Premijera:
Berlin, Državna opera,
14. decembar 1925.

Alban Berg je upotrebio petnaest fragmenata Bihnerove nedovršene drame *Vocek* i osmislio neobičnu opersku strukturu od petnaest scena od kojih svaka ima formu preuzetu iz žanrova instrumentalne muzike kao što su svita, rapsodija, marš, uspavanka, pasakalja, rondo, sonata, skerco, invencija. Na premijeri je izbio skandal, jer je ovo delo sa neviđenom oštrinom i brutalnošću prikazivalo izrabljivanje običnih, nesrećnih ljudi. Operu su postavljale i druge kuće u Nemačkoj i Austriji sve dok je nacisti nisu proglasili „dekadentnom“ i zabranili njeno izvođenje.

Opera počinje scenom u kojoj vojnik Vocek brije svog Kapetana, koji mu prebacuje da je nemoralan jer ima nezakonito dete. Vocek mu odgovara da je moral luksuz u svetu siromašnih. Nešto kasnije zajedno sa svojim drugom Andresom odlazi da naseče drva za ogrev. Tada, Vocek doživljava zastrašujuću viziju sunca na zalasku koje svojom vatrom pali čitav svet. Odjednom se sve smiruje. Za to vreme Marija, Vocekova nevenčana supruga i majka njegovog deteta, sa prozora posmatra prolazak vojnog orkestra i divi se lepoti Tambur-majora, dok je drugarica Margareta zadirkuje. U narednoj sceni Marija peva uspavanku svome sinu. Vocek dolazi i priča joj o svojim vizijama koje shvata kao predskazanje nesreće. Marija pokušava da ga umiri, ali on izleće iz kuće ne osvrćući se na sopstveno dete. Marija je takođe preplavljena strahom i očajanjem. Vocek dolazi kod Doktora koji ga plaća da bi na njemu vršio svoje medicinske eksperimente. Pun praznog samoljublja i ubeđen da će doći do velikih naučnih otkrića, Doktor ispituje Voceka o njegovoj ishrani. Ali kada Vocek počne da opisuje svoje halucinacije, Doktor ih odbacuje kao isprazne fantazije...

Vinčenco Belini:
Mesečarka

Libreto: Feliče Romani na osnovu baleta-pantomime *Mesečarka ili Dolazak novog gospodara Ežena Skriba i Žan-Pjera Omea*

**Subota,
29. mart 2014.
19:00**

Lica i izvođači:

Grof Rodolfo | Mikele Petruzi, bas

Amina | Dijana Damrau, sopran

Elvino | Havijer Kamarena, tenor

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Marko Armilijato

Režija: Meri Cimerman

Opera ima dva

čina i jednu

pauzu

Premijera:

Milano, Teatar Karkano,

6. mart 1831.

Belini je svoju šestu operu napisao za potrebe izuzetno uspešne sezone 1830–1831. u milanskom teatru Karkano, tadašnjem rivalskom pozorištu velike Skale. Kompozitor je na raspolaganju imao dvoje vodećih pevača tog doba – Ćuditu Pastu, kojoj je poverio ulogu Amine i Đovanija Batistu Rubinija, koji je tumačio Elvina. U to doba, mesečarenje je bilo popularna tema, jer je ovaj nesvakidašnji susret sna i jave razbuktavao maštu. Ovo delo je primer čiste operske melodrame. To je šarmantna, pastoralna priča, idilične atmosfere, koja, i pored jakih dramskih elemenata poseduje, nalik komičnim operama, srećan kraj.

U jednom mirnom, švajcaraskom selu, Elvino i Amina pripremaju svoje venčanje. Svi su srećni, osim krčmarice Lize, koja je jednom davno bila verena za Elvina. U selu se pojavljuje grof Rodolfo koji privlači pažnju prisutnih. Meštani ga, kako se približava noć, upozoravaju da ih uveče opsega duh. U toku večeri, Liza flertuje sa plemićem, kada se u krčmi pojavljuje Amina koja hoda u snu. Ona nevino utone u san u grofovom krevetu, a skupina radoznalih meštana je zatiče u ovoj neprijatnoj situaciji. Amina govori da nije kriva, no svi su razočarani i ljuti na nju, dok Elvino otkazuje venčanje. I pored toga što je grof Rodolfo potvrdio Amininu nevinost, uvređeni Elvino, ipak odlučuje da se venča sa Lizom. Okupljene u crkvi grof upozorava da je Amina samo mesečarila. Devojka, koja je u međuvremenu iscrpljena svim događajima zaspala, pojavljuje se hodajući u snu po visokoj i opasnoj litici. Meštani su uplašeni i mole je da siđe na sigurno. Sanjajući, Amina se priseća ljubavi sa Elvinom i traga za "izgubljenim" vereničkim prstenom. Uvideviši da je pogrešio, mladić joj ponovo stavlja prsten na ruku. Amina se tada budi, ugleda prsten na ruci i shvata da se njen san ostvario.

Đakomo Pučini: **Boemi**

Libreto: Đuzepe Đakoza i Luidi Ilka prema romanu *Scene iz boemskog života* Anrija Miržea

**Subota,
5. april 2014.
19:00**

Jonathan Tichler/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Rodolfo | Vittorio Grigolo, tenor

Mimi | Anita Hartig, sopran

Marčelo | Masimo Kavaleti, bariton

Šonar | Patrik Karfici, bariton

Kolin | Oren Grejdus, bas

Mizeta | Suzana Filips, sopran

Benoa/Alsindor | Donald Maksvel, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere

Dirigent: Stefano Rancani

Režija: Franko Zefireli

Opera ima
tri čina i dve
pauze

Premijera:
Torino, Teatro Redo,
1. februar 1896.

„Niko nije opisao Pariz tog vremena bolje od Pučinija“, rekao je navodno Klod Debisi Manuelu de Falji. Pučini je sa velikom ljubavlju stvarao svoju četvrtu operu, prvo zato što ga je libreto podsetio na studentske dane u Milanu, a zatim što se i sam „zaljubio“ u glavnu junakinju Mimi. Iako je ovo delo možda preterano sentimentalno, u njemu je Pučini iskazao najbolje strane svog operskog umeća - smisao za dramu, psihološko slikanje i ilustrovanje osećanja raskošnim melodijama. *Boemi* su jedna od najizvođenijih i najvoljenijih opera celokupnog operskog repertoara, a ujedno, to je i najčešće postavljano delo u istoriji Metropolitan opere.

Na mansardi u Latinskom kvartu, u velikoj nemaštini žive umetnici i boemi - Rodolfo, Marčelo, Šonar i Kolin. Kada komšinica Mimi zamoli Rodolfa za šibicu, umesto plamena sveće, rasplamsava se ljubav između dvoje mladih. U kafe, gde društvo proslavlja Badnje večer, dolazi Marčelova bivša devojka Mizeta, u pratnji bogatog obožavaoca Alsindora. Ugledavši staru ljubav, Mizeta ostavlja Alsindora i baca se Marčelu u zagrljaj. Ubrzo, oba ljubavna para zapadaju u neprilike. Marčelo se svađa za Mizetom optužujući je da flertuje sa drugim muškarcima, a Mimi se žali na Rodolfovu ljubomoru. Ne znajući da ga Mimi sluša, Rodolfo objašnjava Marčelu kako siromaštvo u kojem žive narušava zdravlje njegove voljene, te misli da bi za nju bilo bolje da nađe bogatijeg udvarača. Uprkos tome, oni odlučuju da ostanu zajedno do proleća. Nekoliko meseci kasnije Rodolfo i Marčelo pričaju o svojim bivšim devojkaama koje su našle bogatije mladiće. Prekida ih Mizeta koja javlja da je Mimi ostavila bogatog zaštitnika i da bolesna sedi pred ulazom u zgradu. Ona jedino želi da vidi Rodolfa, dok ostali hitaju da nabave novac za lekove. Dvoje zaljubljenih se priseća srećnih dana i čini se da se Mimi oporavlja. Rodolfo zamračuje sobu kako bi zaspala. Nešto kasnije Šonar otkriva da je Mimi umrla, a očajni Rodolfo grli njeno beživotno telo.

Umberto Đordano:

Andre Šenije

Libreto: Luidi Ilika

Subota
12. april 2014.
19:00

Lica i izvođači:

Andre Šenije | Marčelo Alvarez, tenor

Žerar | Željko Lučić, bariton

Madalena de Koanji | Patriša Raset, sopran

Hor i orkestar Metropoliten opere

Dirigent: Đanandrea Nozeda

Režija: Nikola Žoel

Opera ima
četiri čina i dve
pauze

Premijera:
Milano, Skala,
28. mart 1896.

Dramatični život francuskog pesnika Andrea Šenijea inspirisao je Umberta Đordana da napiše jednu od najlepših verističkih opera, koja je dominirala na repertoarima operskih kuća tokom prve polovine XX veka. Velikom uspehu ovog dela doprinela je maestralno komponovana naslovna tenorska rola, koja je pevačima omogućavala da pokažu svoje vokalno, ali i glumačko umeće. Delo je u Skali izvedeno na preporuku Pjetra Maskanijija i predstavljalo je jedinu uspešnu operu, u inače katastrofalnoj sezoni 1895-96, koju je koncipirao izdavač Edoardo Sonconjo, izostavljajući sa repertoara sva ostvarenja koja je objavljivao njegov suparnik, izdavač Rikordi.

U osvit Francuske revolucije, u dvorcu grofice Koanji traju užurbane pripreme za bal. Posmatrajući ponašanje svoje gospodarice, sluga Žerar kritikuje aroganciju aristokrata. Pa ipak, i sam je strasno zaljubljen u jednu plemkinju - grofičinu ćerku Madalenu. Među zvanice stiže vest da je kralj uputio poziv za sazivanje skupštine staleža, a da u Parizu tinjaju nemiri. U toj atmosferi, mladi pesnik Andre Šenije, javno iskazuje svoje simpatije prema potlačenima. Među okupljene, Žerar dovodi grupu prosjaka koji su se obreli u blizini dvorca. Grofica odbija da im udeli milostinju, a sluga iz revolta skida svoju livreju i odlazi sa gladnim ljudima. Tri godine kasnije, tokom vladavine Terora uloge se menjaju. Žerar, kao Robespjerov bliski saradnik, postaje moćan čovek. Šenije je pod sumnjom da sarađuje sa protivnicima revolucionarnog režima, dok Madalena živi u strahu da će njeno aristokratsko poreklo biti otkriveno. Mlada žena uspeva da uspostavi kontakt sa Šenijeom i da mu iskaže osećanja koja je još ranije u njoj probudio. I pesnik shvata da je voli, te se ljubavnici zaklinju na večnu vernost. Žerar saznaje za njihovu vezu, te žudeći za Madalenom, optužuje Šenijea, koji biva osuđen na smrt. Kajuci se zbog svog postupka, on pomaže Madaleni da uđe u zatvor gde je zatočen Šenije. Ljubavnici zajedno odlaze na gubilište, dok očajni Žerar čita Robespjerov odgovor na zahtev za pomilovanje Šenijea, koji glasi: *Čak je i Platon izopštio pesnike iz svoje države.*

Rihard Štraus:

Arabela

Libreto: Hugo fon Hofmanstal

Subota,
19. april 2014.
18:00

Lica i izvođači:

Arabela | Malin Bistrem, sopran

Zdenka | Genija Kimajer, sopran

Mateo | Roberto Saka, tenor

Mandrika | Mihael Fole, bariton

Grof Valdner | Martin Vinkler, bas

Hor i orkestar Metropolitane opere

Dirigent: Filip Ogen

Režija: Oto Senk

Opera ima

tri čina i dve

pauze

Premijera: Drezden,

Saksonski gradski teatar,

1. jul 1933.

Arabela je poslednja u nizu opera na kojima je Štraus, počevši od 1909. godine, radio sa libretistom Hofmanstalom. Autorski tandem se nadao da će im ovo delo obezbediti uspeh kakav je imala njihova komična opera *Kavaljer s ružom*. No, rad na delu su pratila odlaganja, borba sa zapletom i naposljetku, Hofmanstalova privatna tragedija koja je dovela do piščeve iznenadne smrti. Iz poštovanja prema prijatelju, Štraus je odlučio da delo komponuje prema raspoloživom literarnom materijalu u kojem su drugi i treći čin bili u vidu više ili manje razrađenih skica. *Arabela* nije ponovila trijumfalni uspeh *Kavaljera s ružom*, iako ju je publika toplo pozdravila na premijeri. Štraus u operi koristi motive balkanskog folklora, a radnju obogaćuje atmosferom bečkih hotela i valcerskih dvorana, opisujući susret osiromašenih aristokrata i bogatih austrougarskih provincijalaca.

Beč, 1860. godine. Lepa Arabela je ćerka grofa Valdnera koga pritiskaju kockarski dugovi. Njena sestra Zdenka odgajana je kao sin Zdenko kako bi porodica uštedela na troškovima uvođenja dve ćerke u visoko društvo. Zdenka se zaljubila u Matea, jednog od udvarača kojeg je Arabela odbila. Grof Valdner je, u međuvremenu, poslao Arabelinu sliku svom bogatom prijatelju Mandriki, u nadi da će hteti da je uzme za ženu. Umesto starijeg čoveka, u posetu dolazi njegov mladi nećak i naslednik, koji se takođe zove Mandrika, kako bi zaprosio devojkicu. Na Fijaker balu dvoje mladih se sreće i između njih odmah bukne ljubav. Zdenka, u želji da ga oraspoloži, zakazuje Mateu sastanak u hotelskoj sobi u sestrino ime. Mandrika prećuje ovaj dogovor i misleći da ga Arabela vara, odlučuje da iznenadi ljubavnike. U hotelu, u sred noći, otkriva se pravi Zdenkin identitet, a Arabela biva oslobođena optužbi. Ona oprašta Mandriki na sumnjičavosti i odlazi sa njim na njegovo udaljeno imanje. Mateo shvata da voli Zdenku i njihova ljubav se ostvaruje.

Wolfgang Amadeus Mozart:

Tako čine sve

Libreto: Lorenzo da Ponte

Subota,
26. april 2014.
19:00

Lica i izvođači:

Fjordiliði | Suzana Filips, sopran

Dorabela | Izabel Lionard, mecosopran

Guljelmo | Rodion Pogasov, bariton

Ferando | Metju Polencani, tenor

Despina | Daniel de Niz, sopran

Don Alfonso | Mauricio Muraro, bas

Hor i orkestar Metropolitene opere

Dirigent: Džeјms Livajn

Režija: Lezli Kenig

Opera ima dva

čina i jednu

pauzu

Premijera:

Beč, Burgteatar,

26. januar 1790.

Così fan tutte ili *Tako čine sve* je poslednja od tri opere koje je Mozart komponovao na libreto Lorenca da Ponte. Pretpostavlja se da je delo naručio car Jozef II tokom leta 1789. godine. Prve probe odigrale su se u Mozartovom stanu, u januaru 1790, dok je premijera upriličena nekoliko dana kasnije u Burgteatru u Beču. Slučaj je hteo da se opera izvede samo pet puta pre iznenadne smrti cara Jozefa, posle koje su kulturna dešavanja u austrijskoj prestonici obustavljena na više meseci. Spoj Mozartove muzike i da Ponteovog libreta predstavlja krajnji stadijum razvoja komične opere u XVIII veku. Opera *Tako čine sve* je britka satira društvenih običaja koju krase višeslojni tretman odnosa između romantične ljubavi i fizičke strasti čime, ovo delo najavljuje tematiku omiljenu među umetnicima XIX veka.

Dva prijatelja, oficiri Ferando i Guljelmo, prihvataju opkladu ciničnog filozofa Don Alfonsa, koji smatra da im njihove verenice, Dorabela i Fjordiliði, neće ostati verne ako im se ukaže zgodna prilika. Kako bi dokazao svoju teoriju, on traži od mladića da se pridržavaju njegovih instrukcija. Alfonso donosi devojkama „strašnu vest“ da su njihovi verenci pozvani u rat. Devojkama teško pada rastanak. Međutim, filozof uz pomoć Despine, sluškinje sestara Dorabele i Fjordiliði, sprema niz spletki kako bi naveo devojkice da pokleknu i pokažu da su sve žene prevrtljive. Ferando i Guljelmo se pojavljuju prerušeni u albanske oficire i počinju da se udvaraju devojkama. Trik je u tome da svaki pokušava da zavede verenicu onog drugog. Despina uz puno truda uspeva da ubedi sestre da mali flert nikome ne škodi. Guljemo, pri tom, ima više sreće sa Dorabelom koja pristaje da zameni Ferandov portret njegovim. Fjordiliði je, pak, rastrzana između privlačnosti koju oseća prema preobučenom Ferandu i ljubavi koju gaji prema odsutnom Guljelmju...

Vinčenco Belini: **Puritanci**

Libreto: Karlo Pepoli prema komadu *Puritanci i kavaljeri*
Žak-Fransoa Anseloa i Žozefa Gzavijea Sentina

**Subota,
3. maj 2014.
19:00**

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Đorđo | Mikele Pertuzi, bas
Arturo | Lorens Braunli, tenor
Rikardo | Marijuš Kviječen, bariton
Elvira | Olga Peretjatko, sopran

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Mikele Marioti
Režija: Sandro Sekvi

Opera ima
tri čina i dve
pauze

Premijera:
Pariz, Italijanski teatar,
24. januar 1835.

Puritanci, poslednja opera Vinčenca Belinija, nastala je pod snažnim uticajem Đoakina Rosinija. Međutim, to je i njegovo najzrelije i najdramatičnije delo, koje ne samo što sadrži odlomke izuzetne muzičke karakterizacije, već i svojevrsnu pokretljivost koja nedostaje dugim, statičnim segmentima *Mesečarke* ili *Norme*. Stoga iznenađuje što se ovo delo ređe nalazi na repertoarima operskih kuća. U mnogim elementima, *Puritanci* nagoveštavaju Verdija i da nije bilo prerane Belinijeve smrti, samo osam meseci posle premijere, istorija operske umetnosti bi, možda, izgledala drugačije. Jedan od vrhunaca ovog muzičkog dela je scena Elvirinog ludila u drugom činu, koja svojom realističnošću i muzičkom snagom parira Doncetijevoj *Lučiji od Lamermura*.

Radnja je smeštena u 1650. godinu u Plimutu. Utvrđenju Kromvelovih pristalica – puritanaca – pretila opasnost zbog opsade rojalističkih trupa. U toj osetljivoj političkoj situaciji, odvija se ljubavna priča Elvire, ćerke puritanskog komandanta utvrđenja. Ona je zaljubljena u rojalistu Artura, iako joj je otac namenio za muža svog saborca Rikarda. Uz pomoć ujaka Đorđa, Elvira uspeva da se izbori za svoju ljubav. U trenutku kada Arturo stigne u tvrđavu na svoje venčanje, saznaje da je tu zarobljena kraljica Anrijeta, kojoj pomaže da pobegne prerusena u njegovu mladu. U begu ih hvata Rikardo, koji ih pušta znajući da će Arturov postupak naneti štetu njegovoj vezi sa Elvirom. Tako i biva. Elvira saznaje da je Arturo otišao sa drugom ženom i od šoka gubi razum, dok Arturo biva osuđen na smrt. Elvirin ujak Đorđo se plaši posledica koje bi Arturovo pogubljenje moglo naneti Elviri, te moli Rikarda da mu pomogne i spasi ga. Rikardo nevoljno pristaje. Arturo se uprkos svemu vraća da vidi Elviru, kako bi je uverio da je ona njegova jedina ljubav. U trenutku kada vojnici uđu da ga uhapsu, stiže vest da su rojalisti poraženi i da Kromvel daje pomilovanje svim protivnicima. Elviri se vraća razum i ona pada u Arturov zagrljaj.

Doakino Rosini: **Pepeljuga**

Libreto: Jakopo Fereti na osnovu istoimene bajke Šarla Peroa

**Subota,
10. maj 2014.
19:00**

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Anđelina (Pepeljuga) | Džojš DiDonato, mecosopran
Don Ramiro | Huan Dijego Flores, tenor
Dandini | Pjetro Spanjoli, bariton
Don Manjifiko | Alesandro Korbeli, bas
Alidoro | Luka Pizaroni, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Fabio Luizi
Režija: Čezare Lijevi

Opera ima
dva čina i dve
pauze

Premijera:
Rim, Teatro Vale,
25. januar 1817.

Rosini je *Pepeljugu* napisao za manje od tri nedelje, tokom januara 1817. godine. Ubrzo je postala neobično popularna širom Italije, ali i u svetu. U narednim godinama nizale su se premijere, počevši od Barselone 1818. godine, preko Londona, Beča, Pariza, Berlina, Moskve i Buenos Airesa, sve do Njujorka, gde je 1826. godine prvi put izvedena u Severnoj Americi. U XIX veku, ulogu Anđeline pevale su velike dive poput Laure Činti-Damoro, Marije Malibran, Poline Vijardo i Marijete Alboni, a u XX veku su je popularizovale velike umetnice Končita Supervija i Tereza Berganca. Rosinijeva *Pepeljuga* je priča o jednoj sasvim običnoj devojci koja postaje princeza. Radnja pre liči na savremenu filmsku „romantičnu komediju“, nego na popularnu bajku. Nema čarolija, staklenih cipelica i pretvaranja bundeve u zlatnu kočiju, već je opera sastavljena od niza uverljivih, smešnih, ali i šarmantnih situacija.

U kući Don Manjifika, pojavljuje se Alidoro, tutor princa Don Ramira, prerušen u prosjaka. Klorinda i Tizba, Manjifikove uobražene ćerke, žele da ga oteraju sa imanja. Njihova polusestra Anđelina se sažali na prosjaka i daje mu hranu. Ovu devojkicu inače, svi ukućani tretiraju sa prezrenjem, skrivaju je od sveta, traže od nje da obavlja kućne poslove i nazivaju je Pepeljugom. Uskoro stiže vest da će Don Ramiro posetiti Manjifikovo imanje u potrazi za nevestom. Ambiciozni Don Manjifiko se nada da će se jedna od njegovih ćerki svideti princu. Princ Ramiro zamenjuje uloge sa svojim sobarem Dandinijem, kako bi bio slobodan da osmotri pravo lice kandidatkinja za nevestu. Manjifiko, Klorinda i Tizba, pokušavaju da se na sve načine dodvore „princu“ Dandiniju, dok pravi Ramiro, lutajući po kući, upoznaje Anđelinu. Oni se dopadnu jedno drugome, ali zbunjena novim osećanjima Pepeljuga ne uspeva da mu se predstavi. Dandini poziva Manjifika i sve njegove ćerke na bal. Anđelina pita da i nju povedu, ali očuh je odbija. Alidoro, koji je u međuvremenu saznao da postoji i treća ćerka u kući Don Manjifika, obećava uplakanoj Anđelini da će je odvesti na bal....

Radijske prenose realizuju:

Muzičke urednice Drugog i Trećeg programa Radio Beograda:

**Sanja Kunjadić, Svetlana Matović, Ivana Neimarević, Gorica Pilipović,
Zorica Premate, Ksenija Stevanović**

Spiker: **Aleksandar Božović**

Odnosi sa javnošću: **Tatijana Rapp**

Koordinator Euroradija: **Živan Mitrović**

Knjižica:

Priprema teksta i redaktura: **Ksenija Stevanović, Ivana Neimarević,**

Sanja Kunjadić, Zorica Premate i Gorica Pilipović

Izdavač: **Radio Beograd - Treći program, Hilandarska 2, 11000 Beograd**

Dizajn: **Nikola Stevanović**

Štamparija: **Čugura print**

Tiraž: **1000**

Medijski sponzori:

CITY MAGAZINE

Projekat pomogla Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Beogradu

FM Radio Beograd 2/3

Avala **97,6 Mhz**

Deli Jovan **94,9 Mhz**

Tupižnica **96,1 Mhz**

Ovčar **90,1 Mhz**

Donji Milanovac **90,0 Mhz**

Tekija **92,1 Mhz**

Bajina Bašta **93,0 Mhz**

Besna Kobila **95,3 Mhz**

Crni Vrh (Jagodina) **99,3 Mhz**

Jastrebac **89,3 Mhz**

Crna Trava **99,6 Mhz**

Crveni Čot **96,5 Mhz**

Maljen **107,9Mhz**

Program možete pratiti putem interneta na sajtovima:

www.rts.rs/uzivo i www.radiobeograd.rs

The Metropolitan Opera Saturday Matinee Broadcasts

Sponsored by

Toll Brothers
America's Luxury Home Builder®